

Părintele Dimitrie Bejan

O întâmplare
cu Tamara Petrov

Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfîntitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2013

I s-a părut profesorului meu de „Istoria românilor” că ar fi ceva de capul meu. Publicasem de curând o lucrare în „Revista de istorie”, la recomandarea Domniei Sale, și eram privit de colegi ca un tânăr studios, care, muncind, se va realiza în acest domeniu.

Și se părea că am o deosebită aplicare spre acest lucru migălos și că aș fi avut șanse să-i urmez și la catedră. Mai târziu se va dovedi că părerea acestora, bună, de la început, va suferi o adevărată dezicere. Istorie n-am ajuns să fac și nici nu sunt speranțe într-acolo.

Dimpotrivă, drumul acela rectiliniu, studii, publicații, catedră, conferințe, a rămas părăsit total, iar eu am plecat în viață pe o altă cărare. Nu m-am realizat ca istoric, dar nici cărarea pe care mi-am ales-o „de bună voie și nesilit de nimeni” nu m-a dus la alte rezultate, decât la

marea credință în grelele suferințe de care am avut parte. E o mângâiere și în suferințe, dacă le accepți fără mârâieli și dacă socotești că vor rodi în zilele ce vor veni.

Un bun amic de-al meu din studenție socotea că această poziție nu era altceva decât o mângâiere slabă a celor învinși, ca să-și acopere nereușita. E și aceasta o ipoteză!

Dar, dacă având suficient timp, umbli la conștiință și dacă aceasta e liniștită, atunci înseamnă că n-ai trăit degeaba, înseamnă că ai crezut atât de puternic în idealul tău, încât suferințele de până la realizarea lui au fost dulci și luminoase scări de suire pe care tu nu te-ai poticnit și că ești aproape de creasta Golgotei. Acolo, sus, părăsit de oameni, dar asistat de Dumnezeu, nu mai ai nimic de făcut, decât să te complaci în iertarea oamenilor și să-ți întinzi brațele pe cruce. Restul îl tocmește Dumnezeu.

Credeți că-i ușor lucru? Să te doară
carnea și tu să ierți? Pe cine să ierți? Nu
ai putea acționa așa, dacă în spatele tău,
ajutător, nu ai simți sufletul lui Iisus.

Ei, și dacă istoria timpului nostru a
mers pe altă cărare și nu pe ulița noas-
tră, asta înseamnă că viața curge cum
poate, „cu insinuări imperturbabile”, cum
ar spune un inteligent glumeț, până când
apare un gigant și-i dă impuls către altă
direcție. Și tot așa, căutând mereu reali-
zarea unui gând mare și rotunjirea unei
pâini calde, cât mai rumene.

Ceva mai sus, ascuns în constelații,
stă bătrânul Dumnezeu, Care a creat și a
dat impulsul, Care râde pe sub stufoasele-I
mustăți. Râde de încercările microbului
(omului n.n.) pământului de a-L copia.
Când dorește, înzestrează pe câte un mi-
crob cu calități deosebite față de masa
amorfă și-l pune la treabă, ca prin inter-
mediul lui istoria să se tot realizeze ca
istorie.

Va veni un timp greu pentru tot sistemul nostru planetar. Creatorul istoriei ne va congela într-o viitoare glaciațiune și după aceea ne va arde și din energia purificată prin focul de la urmă, Bătrânul va crea alte sisteme, alte galaxii, alte constelații, alt cosmos, cu altă și înnoită istorie. Așa că, dacă aș privi istoria prin prisma eternității, nu aș avea de ce să fiu supărat.

Veșnic este numai Bătrânul, fără început și fără sfârșit, veșnic și activ. Veșnică este și materia, energia – o veșnicie relativă – căci ea, deși durează „de-o veșnicie”, totuși are un început în ceasul când a fost creată, făcută, și poate fi anulată de Marele Arhitect când va dori Acesta.

Dar, deocamdată nu există vreun motiv de a o distruge. O preface, o combină, naște din ea corpuri noi, în așa fel încât natura să fie veșnic nouă, armonioasă, activă, altfel noi și toate constelațiile am muri de plictiseală.

în lacrimi de fericire mi-a sărutat mâna, adăugând: Vă mulțumesc, domnule profesor, vă mulțumesc că nu m-ați uitat! Sprijinită pe umărul meu, a plâns pentru fericirea clipei aceleia de neuitat.

Mai târziu, la masă, am aflat multe despre ea și despre colegile sale. Ceva a fost între familiile lor, de vreme ce ea nu s-a căsătorit cu vechiul ei logodnic, ci s-a înscris la Universitate, iar de doi ani este profesoară de matematică la „Carmen Silva”. Ca să vezi câte schimbări profunde pot interveni în viața unui om, uneori în bine!

A venit războiul, pe care am fost nevoit să-l fac până la Stalingrad. Eu, cu Hitler și cu Antonescu, am pierdut războiul la Stalingrad, pentru foame și pentru lipsa de cartușe. A trebuit să tai lemne în pădure, în taiga și să trag la ham întocmai cum trăgeau caii lui Ștefan Livadaru. Toți în genunchi pentru slăbiciune și pentru bici.

Dar au trecut anii de suferință și am revenit în patrie. Slab și peticit, plin de

bube, de păduchi și de ploșnițe. Veneam de unde vine și lumina, de la răsărit, dar cu mine venea și un dosar juridic, făcut acolo pentru neobrăzarea mea, așa susținea Ana Pauker – ministrul nostru de externe, la ora repatrierii – pentru îndrăzneala de a fi susținut, la un miting, în la-găr, că Basarabia și nordul Bucovinei sunt pământuri românești, locuite de români.

Ceea ce și în țară nici astăzi nu se poate susține, decât în gând. Și asta numai până ce se va inventa o mașină de citit gândurile. Din acel ceas, oamenii ori se vor hotărî să spună totdeauna adevărul, ori se vor izola unul de celălalt. Înclin a crede mai degrabă că se va găsi un alt aparat care din nou să ascundă gândurile, ca să fie pace între oameni. De izolat nu-i loc, după câți mincinoși hrănește pământul.

Rămânând la dispoziția armatei, treceam în fiecare zi pe la Cercul teritorial București și iscăleam într-o condică. Ca mine mai erau destui cei care așteptau să fie duși la Interne. Ba chiar mă gândeam

să fug din țară, țară care nu mă acceptă decât ca pușcăriaș, și, trecând prin Iugoslavia, să ajung în America, pe care o socoteam eu atunci, cum zic evreii, „pământul făgăduinței”, plin de lapte și de miere. N-a fost să fie așa și gata.

Cu bunăvoința generalului Budiș, care fusese cu noi în prizonierat, tuturor ni s-a dat învoirea să mergem pe acasă și să-i vedem pe cei apropiați. Învoirea era pe o săptămână. Bun și așa! Era pe la sfârșitul lunii ianuarie, în anul de la Hristos 1949, când cu greu am prins un tren accelerat către Suceava. Trebuia să trec prin Iași. Cu un tren pentru Iași mi-ar fi fost mai la îndemână să ajung acasă, dar dacă nu s-a putut așa, iată-mă în acel miez de iarnă, în acel miez de noapte pe coridor, într-un vagon căruia îi scârțâiau toate osemintele de fier ruginit. Se cheamă, totuși, că mergeam, totuși, cumva spre casa părintească.

În vagon era destulă lume, iar pe coridor, încă pe atât. Lumină nu era.

Doar când trecea controlorul de bilete, de la lampa lui fulgera câte o lumină pe fețele călătorilor și de la țigările cu fum iute. Când s-a deschis un compartiment, pentru că ieșea cineva pe coridor, poate unul își dorea să coboare la Buzău. Am prins câteva vorbe cu care o femeie așezată pe canapea pe locul de lângă ușă își dojenea copilul.

- Dormi, Georgică! Lasă mofturile și stai cu căpșorul pe umărul mămicii. Acuși ajungem la Botoșani.

Vocea îmi era cunoscută. Ca și altădată, a prins a se face lumină în amintirile mele. Poate că-i Tamara! Așa pronunța ea cuvintele, cu accent slav, lungind vorbirea. Dacă ar fi ea aici, când se va face ziuă am să-i dau „bună dimineața”. Deocamdată-i noapte târzie de iarnă și călătorii toți dorm și chicotesc tăcuți pe locurile lor.

Pentru mine nu-i chiar atât de grea călătoria, căci sunt învățat cu greutatea. Dar ceilalți, cei de lângă mine? Tac și nu leagă conversație cu nimeni. Se tem, oare?

De cine pot să se teamă? De gândurile lor? Ori de împotrivirea lor? Se croiește sub ochii lor o altă societate. Cei ce i se pun de-a curmezișul sau cei ce nu se pot adapta vor trebui să plece. Dar câți? Și unde? Chinuiți de greul drumului, dar fericiți că-s în întuneric. Nimeni nu-i poate scormoni. Astfel, pe lumină, oamenii se măsoară și fug, fiecare sătul de gândurile lui și de temerile sale. Nu are înțelegere pentru greul, pentru suferințele celui alt.

Pe la 7 dimineața, se arată o geană de lumină spre răsărit. Am părăsit Bacăul și suim spre Roman. Cei ce au dormit un ceas, treziți din ațipire, îngână vorbe. Ceilalți, care au stat de veghe pe propriile lor picioare, sunt nervoși, livizi, cu fețe cătrănite, dar tac. Cine se are cu ei?

Iată, totuși, că eu am ceva de rezolvat aici, în acest vagon, cu doamna ce se vede lângă ușă, în compartiment. Mă uit adânc la ea. Au trecut nouă ani. S-a mai împlinit. Când se ridică în picioare este ea, chiar Tamara. Tamara și, alături